Contributed by Max van Lingen
maandag, 29 augustus 2011 -

Even werden de indrukwekkende Israëlische tentprotesten aangezien voor een kopie van de Spaanse pleinprotesten. Sommige commentatoren zagen er een Israëlische variant van de Arabische lente in. Maar de vergelijkingen bagatelliseren het karakter van de zionistische apartheidsstaat. Voortdurende bouw van nederzettingen en een nieuwe ronde van bombardementen op Gaza zetten dat op scherp.

De aanleiding voor de massaprotesten in Israel zijn de hoge huizenprijzen. De huurprijzen zijn in de periode van 2005 tot 2011 met gemiddeld 34 procent gestegen. De 25-jarige Daphne Leef, die gedwongen werd haar huis te verlaten, zette uit protest een tent op en nodigde anderen via Facebook uit zich bij haar aan te sluiten. De grote inspiratie hiervoor waren niet de Griekse of Spaanse pleinprotesten, maar de tentsteden waar arme Amerikanen tijdens de crisis van de jaren dertig hun toevlucht zochten. Het hoogtepunt van de protesten vormden de honderdduizenden Israëli's die op 6 augustus deelnamen aan de grootste demonstratie uit de Israëlische geschiedenis.

De demonstranten eisen 'sociale gerechtigheid'. Decennia van neoliberaal beleid hebben ook in Israël hun sporen nagelaten. Het percentage Israëli's dat onder de armoedegrens leeft is twee keer zo hoog dan het gemiddelde percentage in ontwikkelde landen, terwijl de regering relatief weinig uitgeeft aan sociale zekerheid en onderwijs. De groep die hier echter het sterkst door wordt getroffen zijn de in Israël woonachtige Palestijnen. Zij zijn effectief tweederangsburgers en als groep nauwelijks betrokken bij de protesten.

Dat komt doordat de 'sociale gerechtigheid' door de organisatoren wordt beperkt tot economische eisen. De bezettingspolitiek wordt door de meeste demonstranten angstvallig genegeerd. Ze zien er vooral een gevaar in voor de 'eenheid' tussen Israëli's. Het grote probleem van de zionistische staat is juist dat de sociale positie van Israëli's niet losstaat van de onderdrukking van de Palestijnen en de bezetting van hun land. Rechtse politici zijn hierdoor in staat om de protesten in hun eigen voordeel om te buigen. Zij presenteren de bouw van nog meer nieuwe nederzettingen op Palestijnse grond nu als het antwoord op hoge huizenprijzen. Verrechtsing

De protesten komen in een periode waarin de Israëlische politiek steeds verder verrechtst. In 2009 kwam de nieuwe regering van Netanyahu, met daarin de extreemrechtse Lieberman, aan de macht. De concurrentiestrijd tussen beide om het leiderschap van rechts drijft de Likoed-partij van Netanyahu er toe regelmatig de invoering van repressieve wetgeving te ondersteunen en hier soms zelfs het initiatief toe te nemen om Lieberman de wind uit de zeilen te nemen.

Tegelijkertijd is Netanyahu van de andere kant onder vuur komen te liggen. Zo werd de manier waarop de regering deze zomer met de Gazaflotilla omging 'hysterisch' genoemd. Na de invoering

van een wet die het boycotten van producten uit de bezette Palestijnse gebieden verbood werd door columnisten in de Israëlische krant Haaretz zelfs gesproken van ‘fascisme’. Veel van de Israëlische demonstranten zijn dan ook niet te spreken over de koers die Israël is gaan varen onder Netanyahu. Maar zich uitspreken tegen de bezettingspolitiek, de basis waarop Israël is ontstaan, is voor hen een brug te ver. Het zionisme heeft daarvoor te diepe wortels in de Israëlische maatschappij.

De joodse nationale eenheid wordt nog altijd belangrijker gevonden dan samenwerking met potentiële Palestijnse bondgenoten. De Communistische Partij van Israël bijvoorbeeld wordt door de demonstranten gerespecteerd als de meest standvastige opponent van het neoliberalisme in de Knesset. Maar ze zien de partij niet als een alternatief omdat deze teveel wordt geassocieerd met de Palestijnse bevolkingsgroep. Bombardementen

Daadwerkelijke verandering in Israël is alleen mogelijk als de tegenstelling tussen joodse Israëli’s en Palestijnen wordt doorbroken. Het onvermogen daartoe is de fundamentele zwakte van elke protestbeweging in Israel tot op heden geweest. De Israëlische staat bestaat bij de gratie van deze tegenstelling en gebruikt deze tegenstelling om zichzelf te legitimeren.

Nu nieuwe bombardementen op Gaza wederom moord en verderf zaaien onder Palestijnse burgers valt dan ook pijnlijk op dat een Israëlische proteststem hiertegen uitblijft, terwijl de pleinprotesten in Israel zelf aan momentum verliezen. Israël is hier slechts toe in staat vanwege haar militaire superioriteit, maar is daarbij volkomen afhankelijk van de militaire en financiële steun vanuit het westen. Daarom blijft het van groot belang om de druk op westerse regeringen op te bouwen voor het stoppen van steun aan Tel Aviv.

Maar de belangrijkste verandering komt uit de regio zelf. Als de Arabische arbeidersklasse in staat is de dictaturen in het Midden-Oosten omver te werpen en het juk van het imperialisme van zich af te schudden, dan komt ook een einde aan de zionistische staat Israël en de bevrijding van Palestina dichterbij. Langs die weg is het mogelijk een maatschappij te stichten waarin alle bevolkingsgroepen gelijkwaardig samenleven.

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.nu